український католицький часопис

МІСІОНАР

№ 10 _____ січень лютий 1993

рік заснування 1897

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Видають ОО. Василіяни

Слава во вишніх Богу, і на землі мир, в людях благовоління! Редакція "Місіонаря" вітає наших Вельмишановних Читачів із Різдвом Христовим та Новим Роком і бажає щоб новона роджений Месія приніс усім радість і щастя, а нашій любій Україні спокій, розквіт і Божий мир. Христос народився! Славіте Його!

Адреса редакції:

м. Львів, 290019
вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир оо. Василіян
тел. 72-95-69.

ЗМІСТ

Намірення Апостольства молитви на лютий 1, 5
о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ

Покровитель на січень - св. Василій Великий 3

Папа Іван Павло II навчає 4

Різдвяна проповідь Папи Івана Павла II 6

Проголошення катехизму католицької церкви 8

Святе таїнство нашого спасіння 9
о. Василь Дрібненький, ЧСВВ

Різдво на Поконаївці 11
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ

Життя св. Василія Великого 13
Павло Аллярд

Різдвяний вертеп з колядками 17
о. Маркіян Когут, ЧСВВ

Різдвяна поезія 20

У Вічному Місті 22
о. Ігнатій Янтух, ЧСВВ

Отче, кричіте 24
Роман Брезіцький

Інформаційна мозаїка 26

Утеча до Єгипту 28
Легенди про Христа

Про що писав "Місіонар" тому 60 років 30

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.

● Редакція застерігає собі право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

Оце, Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ.

О, божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш в Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірениях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе Покровителю і Заступниче приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколає, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас.

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ

Загальне: "ЩОБ КАТОЛИКИ ЗДОБУВАЛИ ЗРІЛІСТЬ ВІРИ, ЩОБ МОГТИ ПРОТИСТАВИТИСЯ РЕЛІГІЙНИМ СЕКТАМ".

В релігіознавстві розрізняють Церкви від сект. Церква, це така релігійна спільнота, в котрій суспільним фактором є різні способи освячення людини, перш усього обряд прийняття до церкви, бо приналежності до Церкви не запевняють виконані вчинки чи кваліфікація. В Церкві існує спеціальний священичий уряд і власне моральне право. Прикладом такого типу релігійної спільноти є Католицька та Православна Церкви.

В XVI столітті християнський Захід переживав період релігійної реформи, яку прийнято визначати двома термінами: реформація і контрреформація. Перший термін відноситься до протестанської реформи, а другий - до католицької. Як результат першої з них виникли такі протестант-

ські Церкви: Лютеранська, Кальвіністська та Англіканська. Ці церкви, як і Католицька чи православна, мають свій священичий уряд і своє моральне право.

Секта - це група, яка відокремлена від церковної спільноти. Вона лише набирає вигляд релігійної спільноти, до якої особа може бути прийнята тільки з рації особистих вчинків чи кваліфікації. А коли там й існує священичий уряд, то й він базується на подібних умовах. Деякі релігієзнавці крім типових прикмет сект добачують ще й такі: брак наукового трактування Біблії, наказ сліпого переймання вчення та інтерпритації Біблії від засновника секти, антиісторичність, котра полягає в тому, що особисті практики співставляються з практиками першої громади християн, забуваючи при цьому про 2000-літню історію християнства, вважають себе за єдино правильними продовжувачами і спадкоємцями тодішньої моделі життя, трактують власну дорогу спасіння за єдину і абсолютно правильну, а це означає, що будуть спасенними лише члени секти; - в тому всьому видно тільки обмеженість, фанатизм і "сектярський дух".

Як в кожній релігії, так і в християнстві протягом його історії появлялися різні секти. Наприклад в IV стол. після Христа, утворилася секта донатистів (від імені єпископа Доната), які твердили, що до важності святих Тайн обов'язковий є стан освячуючої ласки у того, хто уділяє святі Тайни; та, що необхідно виключати з Церкви всіх грішників. За навчанням Католицької Церкви стан ласки в уділяючого святі Тайни є потрібний до дозволеного, а не до важного виконування святих Тайн, бо в протилежному випадку християнин ніколи не мав би певності, чи прийняв святу Тайну, чи ні. Христос прийшов не для того, щоб виключати грішників з Церкви, а щоб їх лікувати і навертати.

Вільне пояснення Святого Письма та бунтівний дух реформації спричинився до того, що у світі утворилось сотні різних сект, кожна з яких претендує на абсолютну і правдиву віру. Здебільшого вони відмежовуються від католицизму інакшим підходом до святої тайни Хрещення і доктриною реформації.

Найпоширеніщими сектами є: баптисти, анабаптисти, свідки Єгови, методисти, мормони, армія спасіння, адвентисти та інші.

Ми стаємо свідками, як тепер щораз - то більше ці секти посилюють свою агітацію не тільки за кордоном, де вже віддавна вони закорінилися, але й у нас, на Україні. Атеїстична система протягом декількох десятків років переслідувала всі Церкви і секти, за винятком вірної своєї прислужниці - Руської Православної Церкви. Тому ці секти були паралізовані у своїй діяльності і, в силу обставин, не могли пропагувати свої ідеї. Крім цього ця людиноненависницька система своєю обездуховленістю перешкодила людям прямий доступ до церков та релігійної літератури, щоб глибше вивчити правди католицької віри; а подекуди майже повністю знищила віру в людях. Тому там, де люди дуже мало знають про віру, або зовсім нічого про неї не знають, де низька релігійна свідомість та слабий католицизм, - там скоро ширяться різні секти. Сьогодні секти діють дуже хитро: витрачають на пропаганду великі суми грошей, перетягають мало освідчених та непрактикуючих християн до себе, назойливо пропонують свою релігійну літературу, фанатично "проповідують" у міському транспорті та прилюдних місцях. Дозволяють собі, забувши всі моральноетичні норми, входити до людських домівок і спровоковувати людей до дискусій на релігійні теми і т. п.

(Продовження на 5 стор.)

ПОКРОВИТЕЛЬ НА СІЧЕНЬ - СВ. ВАСИЛІЙ ВЕЛИКИЙ

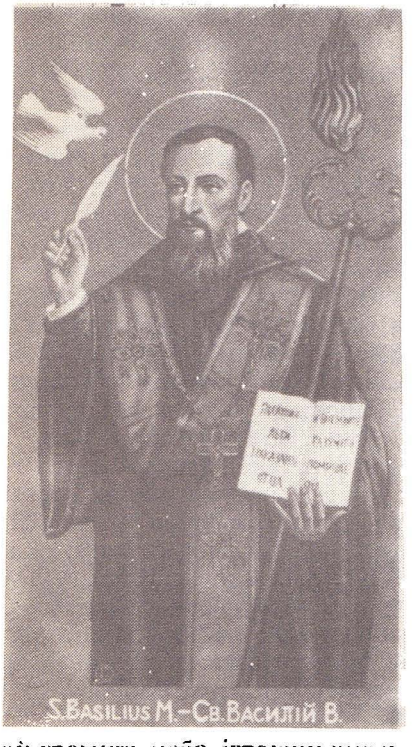

Хай гремить небо, іграючи днесь,
Хай веселиться земля і світ весь,
Заспіває пісні красно,
Урочисто, велегласно
В шумі морських плес.

Радуйся, радуйся, Василію, ієрарху,
Отців отче, патріярху,
Явлений з небес.

Радуйся, стовпе, радуйся,
вогнистий,
Полум'ям Христовим яркий ти,
іскристий.
Сяєш сонячним промінням
Світу і всім поколінням,
Мов кришталь чистий.

Радуйся, радуйся, вчителю святих
звичаїв,
Тебе славим і вінчаєм
Сердець намистом.

Органе Духа і трубо громова:
Славу голосиш Вітального Слова.
Всяку єресь тне і косить,
Трійці Божество підносить
Ум богослова.

Радуйся, радуйся, ти просвітитель
для поганства,
Викорінитель аріянства,
Церкви основа.

Жемчугом дівицтва в Церкві
заяснів,
Невинні душі Христові привів,
В мудрості і духа силі -
Ось який святий Василій
Для своїх синів.

Радуйся, радуйся, Кападокії
свічадо,
І вселенної відрадо,
Маяку віків.

Як Мойсей, веди нас крізь
Червоний Понт,
І, як вождь, кріпи нас на духовний
фронт.
Йдучи крізь жару пустині
За тобою не загинем,
Досягнем висот.

Радуйся, радуйся, ти чудесний наш
Опікун,
Провідник із цього віку
До нових красот.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II НАВЧАЄ

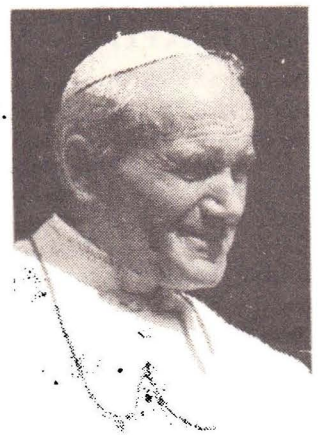

- Під час щотижневих загальних авдієнцій, Вселенський Архиєрей Іван Павло II, подаючи свої навчання про Церкву, зосередив свій виклад на двох останніх авдієнціях на потрійному єпископському уряді: *навчання, освячування і правління*. Проповідуючи народам Христову Євангелію, Єпископи приводять до Христа нових учнів. Тих же учнів Єпископи, в співпраці з священиками мають освятити. Це завдання вони виконують, уділюючи віруючим святі тайни. Каже Собор: "Єпископ, збагачений повнотою тайни Священства, є "економом ласки найвищого священства", передусім в Євхаристії, що її сам приносить, або дбає, щоб була приношена, якою постійно живе і зростає Церква" (Про Церкву, ч. 26). Отож, центром освячувального уряду Єпископа є Пресвята Євхаристія, і тому "кожне законне відправлення Євхаристії стоїть під проводом Єпископа, якому доручений обов'язок приносити Божому Маєстатові культ християнської релігії, згідно із заповідями Господа і Церкви, визначеними для єпархії за його окремим судом" (ч. 26). Таким чином Єпископ представляється народові як Священик і Архиєрей нового і довічного культу Бога, що його установив Христос своєю жертвою на Хресті та на Тайній Вечері.

Єпископ, як служитель священних таїнств, - є як будівничий Церкви, як навчає Собор: "Проповіддю Євангелії Христової збираються вірні та служать Тайну Господньої Вечері, щоб "кормом та кров'ю Господньою об'єдналась уся тілесна братія". Бо в кожній вівтарній спільноті, спільно із священним служінням Єпископа, здійснюється символ тієї любови і єдности Таїнственного Тіла, що без неї немає спасіння" В цих громадах, хоч часто й малих і вбогих, або й перебуваючих в розсіянні, присутній є Христос, якого силою об'єднується одна, свята, католицька й апостольська Церква. Бо участь у Тілі й Крові Христовій не що інше вчиняє як те, що перемінюємось у те, що приймаємо" (ч. 26).

Установлюючи Євхаристію, Христос заявив: "Істинно, істинно кажу вам: Якщо не спожиєте атимете Тіло Чоловічого Сина і не питимете Його Кров, не матимете життя в собі. А хто Тіло моє їсть і Кров мою п'є, той живе життям вічним, і я воскрешу його останнього дня" (Ів. 653-54). З цих слів заключаємо, що одним із головниих завдань Єпископа є подбати, щоб кожна громада в єпархії мала свої євхаристійні богослужіння, хоч це подекуди нелегко приходиться через брак священослужителів. З цього виникає другий обов'язок Єпископа, а саме, старатися про священицькі покликання. Дещо можна б зарадити че-

рез більш раціональний розподіл священиків. Єпископ також повинен подбати, щоб хворі, які прив'язані до ліжка, могли приймати св. Євхаристію.

Сказане про Пресвяту Євхаристію, можна застосувати і до інших святих тайн. Про це говорить Собор: "Єпископи, молячись за народ та працюючи, розливають різноманітно та обильно з повноти Святості Христа. Службою слова уділяють віруючим Божу силу на спасіння, а святими тайнами, яких правильне та плідне розподілювання визначують своєю властю, вірних освячують. Єпископи унормовують уділювання Хрищення, яким дається участь у царському священстві Христовім. Вони ж і первісні служителі Миропомазання, розподільники святих Чинів та керівники Покутної дисципліни, та заохочують і навчають свої народи, щоб виконували вірно й шанобливо свою участь у Літургії, а зокрема, в святім жертвоприношенні" (ч. 26).

"Вкінці, пригадує Собор, всім тим, що їм проводять, повинні допомагати і прикладом власного життя й поведінки, зберігаючи свої звичаї від усього лихого, і, скільки при Божій допомозі можуть, перемінюючи їх на кращі, щоб разом з повіреним собі стадом дійти до вічного життя" (ч. 26), як напоумляв ап. Петро: "Пасіте довірене вам стадо Боже, доглядаючи за ним не примусово, а добровільно, по-божому; не для лихого зиску, а доброхіть, і не як пануючі над вибраними, але бувши зразком для стада" (1.Петр. 5,2-3).

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Ми всі - діти одного Господа та члени одної святої Греко-Католицької Церкви зрадіймо у Святому Дусі, що добрий Господь нам дав найцінніший скарб - правдиву і святу Католицьку віру та у цьому місяці лютому помолімось, щоб ми ніколи не занедбували вивчати основні правди нашої святої віри; бо дуже легковажно і небезпечно для греко-католика є не знати належно своєї віри чи не збагачувати своїх релігійних знань. Віра наша має бути не звичаєва чи обрядова, а інтелектуальна, збагачена знаннями та досвідом життя, - вона має бути міцна і непохитна й така яка зуміє себе захистити. Щоб протиставитися сектам будемо пильно цінувати наш найдорогоцінніший скарб - святу Католицьку віру і не дозволимо, щоб диявольські сили під маскою сектанства нас обграбували з неї, уникатимемо розмов та дискусій на релігійні теми із сектантами. З любов'ю, в дусі щирого християнського милосердя, прохатимемо Господа приєднання до правдивої святої Його Церкви всіх тих, котрі обплутані павутинням сектанства, заблукали у вузьких лабіринтах людських пошуків. Надіймося, що Христос всіх людей доброї волі об'єднає у свою вибрану Божу отару. Разом з тими всіма заблуканими можемо сказати словами визначного протестанського теолога Karla Bartha: "... все ще віруємо інакше, але не в Іншого".

Нехай же всі зрозуміють і приймуть глибоко у свої серця слова апостола Павла: "Один Бог, одна віра, одне хрещення. Один Бог усіх, що над усіма й через усіх і для усіх". (Єфес. 4, 5-6).

Місійне: "ЩОБ УКРАЇНЦІ СХІДНОЇ УКРАЇНИ ВПІЗНАЛИ І ПРИЙНЯЛИ ВЕЛИКУ БОЖУ БЛАГОДАТЬ ВОЛОДИМИРОВОГО ХРЕЩЕННЯ - СВЯТУ КАТОЛИЦЬКУ ВІРУ".

Наше: "ЗА ПРИМНОЖЕННЯ ХАРИЗМ СВЯТОГО ДУХА, СКРІПЛЕННЯ, РОЗРІСТ ТА ЩЕДРІ НОВІ ПОКЛИКАННЯ ДО МОНАШИХ ЖІНОЧИХ СПІЛЬНОТ НА УКРАЇНІ".

ПОСЛАННЯ МІСТОВІ Й СВІТОВІ - "Урбі ет Орбі"

РІЗДВЯНА ПРОПОВІДЬ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II

1. "Дав право дітьми Божими стати" (Ів. 1, 12)!

Це свято Різдва.

Очі нашої душі бачать Дитину, покладену в яслах.

Погляд нашої віри затримується при словах Прологу Святого Івана.

"Тим, що Його прийняли, дав право дітьми Божими стати".

2. Будь прославлений Сину Чоловічий, що є відвічним Словом.

Слава Отцю, що дав нам Тебе, Єдинородного.

Слава Духові, що походить від Отця і від Тебе, Сину Божий.

Слава Відвічному Таїнству, що вміщає всі речі.

Цієї ночі воно наблизилось до людини, ввійшло в її життя і в її історію.

Перейшло поріг нашого людського існування.

3. Дитина сповита пеленками і покладена в ясла.

Беззахисна, людська дитина - а водночас могутність, що перевищує все те, чим людина є, і все те, що вона може.

Бо людина не може стати як Бог своєю власною силою - як підтверджує історія від самого початку - а водночас, людина може стати як Бог могутністю Божою.

Ця могутність є в Сині, Відвічному Слові, що "стало Тілом і оселилось між нами" (Ів.1,14).

Ось перший день Його перебування між нами.

Воно було в світі, і світ ним постав, і світ не впізнав Його".

Прийшло до своїх, а свої Його не прийняли.

Котрі ж прийняли Його, тим дано право дітьми Божими стати...

Котрі від Бога народилися" (Ів. 1, 10-13).

4. Історія іде своїм шляхом...

Стільки, скільки незліченні люди, держави, народи, мови, раси, культури... мільйони й мільярди... а Він Єдиний: покладений , як Дитина, в яслах ("не було місця... в заїзді"), а пізніше на хресті.

Він - Єдиний. А пізніше Воскреслий - Він Єдиний. Скільки Його не прийняли? Скільки Його не приймають? Скільки про Нього знають? Скільки не знають? Ми хочемо людською статистикою обрахувати. Як далеко сягає та сила, яка є в Ньому: Народженому - Розп'ятому - Воскреслому.

Хочемо по-людськи знати:

Скільки стали в Ньому і через Нього дітьми Божими -

Але людські виміри не можуть зміряти Божого Таїнства.

Не можуть зміряти Дару народження Бога, який присутній в історії людства і в історії світу, який діє в людських душах через силу Духа, що дає життя.

5. "Усі кінці землі побачили, як наш Бог спасає" (Пс. 98,3).

Так! Прийшли пастухи з Вифлеєму й побачили. Так! Прийшли мудреці зі Сходу і побачили. Побачили старець Симеон і пророчиця Анна в Єрусалимському храмі.

Якими очима бачать Тебе, Воплочений Слове, всі кінці землі? Ти бо є для всіх. Спасіння Бога нашого є для всіх, а воно приходить через Тебе. Бог "хоче, щоб усі люди спаслися і прийшли до розуміння правди" (1 Тим. 2,3). А Правда є через Тебе. І Благодать. Ти є Правда, Дорога і Життя (див. Ів. 14,6). І хоч твої Тебе не прийняли... хоч не було для Тебе місця в заїзді... в Тобі Бог прийняв... прийняв нас усіх.

6. Бог прийняв у Тобі також нас, чоловіків і жінок другого тисячоріччя, що добігає до кінця.

Він не узяв до уваги наших суперечностей, наших невірностей, наших незрівноваженостей. Що більше, Він послав Тебе, своє Слово, щоб нас вилікувати.

Щоб сказати нам, що таким шляхом біжимо до самознищення

Світ прагне миру: а все ж таки, кожного дня, наші брати й сестри вмирають у сучасних конфліктах, в Боснії та Герцеговині вмирають у братовбивчих війнах за першість ідеологічну чи економічну, вмирають через абсурдну невторопність.

Світ прагне примирення: однак, кожного дня тисячі біженців покинуті й відкинуті; етнічні й релігійні меншості не мають визнання своїх основних прав, цілі прошарки населення поставлені поза суспільність в дедалі зростаючому відокремленні.

Світ прагне рівноваги, внутрішньої й зовнішньої: однак, природнє середовище кожного дня знищується з причин власних інтересів або невідповідальности.

7. Сповіщення Правди й Благодаті, яке до нас приходить на Різдво через Тебе, що стосується всіх нас. Це сповіщення є для нас, бо Ти прийшов для нас, Ти став одним з нас.

Вчини, щоб ми Тебе прийняли, Предвічне Слово Отця! Щоб Тебе прийняв світ увесь.

Розбуди в серцях відразу до всяких бар'єр: расової, ідеологічної, до нетерпимості. Сприяй поступові сучасних переговорів про контроль і скорочення озброєнь.

Підтримай усіх тих, що намагаються подолати суперечки, які віддавна тривають в Африці й Азії, щоб народи, вмішані в ті конфлікти, знову осягнули свою свободу й права, за посередництвом справедливого й довірливого діялогу.

8. Воплочене Слово, дай, щоб Тебе прийняла також наша стара Европа!

Вона носить глибоко витиснене калеймо твоєї Євангелії, з якої народилися її цивілізація, її мистецтво, її непорушне поняття гідности людини. Щоб ця Европа відкрила двері й серце для зрозуміння і прийняття тривоги, журби і проблеми держав, які просять її допомоги. Щоб вона вміла відповісти із силою і великодушністю своїх християнських основ в цій дуже надзвичайній історичній хвилині, - справжній Хайрос провидінний - що його світ тепер переживає, неначе розбуджений з тяжкого сну й відкритий для кращої надії.

9. Брати й Сестри тут присутні.

Брати й Сестри, що мене слухаєте по радіо і телебаченні всіх континентів!

Прийдіть до ясел немічного Дитятка, яке є силою Божою. Він народився для нас.

Прийдіть... і побачите...

Він вас прийме, бо сьогодні об'явились доброта й любов Божа до людей.

ПРОГОЛОШЕННЯ КАТЕХИЗМУ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

В неділю, 15 листопада Вселенський Архиєрей Папа Іван Павло II перед проказанням Богородичної молитви "Ангел Господній", повідомив про вже недалекий час проголошення і поширення "Катехизму Католицької Церкви". Він мовив: "Сьогодні хочу поділитися з вами віскою про подію великої ваги в житті всієї Церкви, а саме - проголошення "Катехизму Католицької церкви", що його я вже потвердив у червні цього року. Його проглошення відбудеться офіційним актом під час літургійної відправи в днях 7, 8 і 9 грудня цього року.

Це буде подія історичної ваги, бо новий катехизм не є ще одним богословським чи катехитичним твором, але загальним текстом катехитичного викладу для всього Божого народу.

Новий катехизм Католицької Церкви був намічений Вселенським Собором Ватиканським II, який "шанобливо слухаючи і сміло проголошуючи Божеє Слово... наміряє подати первісну науку про Боже Об'явлення і про його передання, щоб цілий світ, слухаючи благовісті спасіння - вірував, віруючи ж - надіявся, а надіючись - любив" (Боже Слово, ч.1). Таким чином Церква краще пізнає саму себе, щоб успішніше могти розмовляти з людьми нашого часу. В яснопромінній соборовій весні, під проводом Святого Духа Церква, "виймає із свого скарбу нове й старе" (Мт. 13, 52).

Новий катехизм Католицької Церкви є знаменним знаряддям й авторитетним засобом посередництва та самопізнання для Церкви, твердо укріпленій на єдиній і незмінній євангельській істині, а водночас чуйній на "знаки часу", щоб взяти на себе обов'язок нової євангелізації та покращення людської долі на землі.

"Я певен, - мовив Папа, - що проголошення нового катехизму Католицької Церкви буде для віруючих цінною нагодою, щоб оживити свою віру та закріпити місійного духа, сприяючи таким чином справжній церковній і релігійній віднові. Бо справжня віра вимагає готовости слухати Слово Боже, яке автентично проповідували Апостоли та їхні наступники. Віра бо не є чисто суб'єктивним й абстрактним станом, але прихилення ума й волі до об'явленої Правди, а радше до самого Христа, що є "Дорогою, Істиною і Життям" (Ів. 14, 6).

Правдива віра, щиро прийнята і введена в життя, породжує у віруючих палке бажання звіщати й засвідчувати "Добру Новину" Євангелії для всіх людей. Отож, коли великими кроками наближається Третє Тисячоліття Християнства, Церква відчуває місійний наказ Христа: "Ідіть і проповідуйте всім народам" (Мт.28,19). Новий катехизм Католицької Церкви має, отже, послужити віднові віри та місійного духа у віруючих, щоб вони вели справжнє християнське життя в сучасному світі.

Проказуючи Богородичну молитву "Ангел Господній", просімо Пречисту Божу Матір і Матір Церкви, Зірку Євангелізації, щоб вона виблагала для всієї християнської спільноти ласку радо й щиро прийняти новий засіб віри, і щоб він дав щедрі плоди християнської досконалости в усьому Божому Народові та в євангелізації всього світу.

о. Василь Дрібненький, ЧСВВ

СЛАВЕТНЕ ТАЇНСТВО НАШОГО СПАСІННЯ

Тому, що молитва Доксологія така коротка (одне тільки речення), ми склонні не звертати належної уваги на її глибокий зміст.

В дійсності можна сказати, що ця молитва - це християнський славень, славословний гімн вдячного християнського люду до Господа Бога за його подиву гідну ласку спасіння. Ця молитва є першорядним зразком правильного (вірного) ісповідування й прославлення Бога в Пресвятій Тройці.

Святе причастя - небесний корм на Спасіння і оздоровлення душі і тіла.

У біблійному висвітленні Божа слава (докса - по-грецьки) - це богословський концепт, що містить у собі захоплюючі й многогранні аспекти. Божа слава зосереджується в повності світлости й величности Божого Єства, переходить у промінність Божої Святости, та в Божу нескінчену могутність і силу Божу, що відблискується безнастанно у творах всієї видимої вселенної.

Коли Мойсей прохав Бога: "Молю тебе, покажи мені Твою славу", Господь відповів: "Я виявлю перед тобою всю мою доброту і виголошу перед тобою ім'я Господнє; милуватиму, кого милуватиму, і милосердитимусь, над ким милосердитимусь. Лиця ж мого не можна тобі бачити, бо

людина не може бачити мене й жити. (Вихід 33:18-19)

Божа слава особливо проявляється у таїнственних і подиву гідних божественних ділах учинених задля спасіння світу - а саме: Воплочення, Розп'яття й Воскресіння Божого Сина. У Вифлеємі слава Господня осяяла пастирів, і великий страх огорнув їх. Ангел сповістив їм: "Звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього люду: сьогодні вам народився у місті Давидовім Спаситель - Христос Господь". (Лука 2:9-11) На горі Тавор Св. Петро, будучи свідком таїнственного Переображення Христа, коли "вигляд його змінився й одежа його стала біла та блискуча", перелякався до тої міри, що "не знав, що говорить". (Лука 9:29-35)

У навечір'я своїх спасительних страждань і смерти на хресті, Христос молиться до Небесного Отця: "Отче, прийшла година. Прослав свого Сина, щоб Син твій тебе прославив, згідно з владою, яку ти дав йому над усяким тілом: дати життя вічне тим, що ти їх дав йому". (Іван 17:12) Відблиск Христового Воскресіння проявився на звіщаючім ангелі, якого "вигляд був наче блискавка, а одежа біла, як сніг. Зі страху перед ним сторожа затремтіла й стала наче мертва". (Матей 28:2-4)

Здійснюючи таїнственну волю й передвічний спасительний задум Небесного Отця, Христос, узявши на себе нашу грішну людську природу, знівечив себе стражданнями й смертю на хресті, як цілопальна жертва за наші гріхи. Ми поховані з ним через Хрищення на смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих славою Отця, ми теж жили новим життям. (Рим. 6:4) Ми живемо цим новим життям, коли стаємо учасниками Святих Тайн.

Спасіння, у висвітленні Святого Письма, це безнастанна Божа дія в нас і серед нас, що має багатократне значення під цими різними аспектами: зберегти від нещастя, гоїти, звільнити з неволі, забезпечити перед лихою недолею, впровадити до затишної пристані.

Так регабілітація, як і повніше зрозуміння, а вслід за тим належне оцінювання слова "спасіння" - це сьогодні є найголовнішим завданням нашого сучасного богослов'я й душпастирювання.

"Твоє від Твоїх, Тобі приносимо за всіх і за все..."

о. Дам'ян Богун, ЧСВВ

РІЗДВО НА ПОКОНАЇВЦІ

Де та Поконаївка? Питаєте мене. І я вас спитаю. Не знаєте ви і я не знаю. Але вона є. І я там був, там жив, там бачив, як люди конали, - від того вона і Поконаївка. Возили нас туди з Канська, везли й везли. Мороз тріщав під колесами грузовика, а ми на борті замерзали. Куди везли? Сонце не світило. Їхали і їхали, на схід чи на захід. По чім пізнаєш? Кругом ліс і ліс, ялина і ялина і тільки ялина. Їдемо туди на ялинку. Це було вже коло святого Миколая. Нарешті доїхали. Стоїть кілька бараків. Погріємось, думаємо. Дурний думкою багатий. В бараку такий холод, як на дворі. На ввесь барак, довгий попад 20 метрів одна тільки піч посередині. Стіни з кругляків. На стиках ущільнені мохом, але не всюди, є діри і вітер гуляє по бараку. От "і нагрілися".

Заходить якийсь комендант і витає нас дуже пильно. "Вибирайте, хто на горі, хто на низу" "А на чім спати?" - питаємо. "Видадут вам матраци. На уліце єсть опілкі, наполніте і будет лучше, чем на панцерной сетке" ,А подушка?" - питає хтось. "Єсть. Дадут вам наволочкі, наполніте темі же опілкамі і лучше будет, чем пуховая".А чим накриватися? "Получіте одеяла", пояснює. "Здесь будете жить, работать. Работи здесь хватіт, она веселая, піла іграет, топор гремит... Оркестр лучше, чем в оперном". "А їсти?" "Будете получать. У нас єсть міскі, ложкі. Кому ложкі не хватіт, висьорбает. У нас і хлеб здоровий - овсяний, дает сілу. От чево конь сільний? От овса. Ну і воздух здесь. Воздух то воздух. Потому і путевки оттуда на курорт не дают, ну і не нада. Завтра пойдете на фізічєскую заправку. Піл і топоров хватіт. Запасліс. Нікто не будет за работой скучать. А сейчас за мной". Вивів нас надвір, показав на купу, засипану снігом і сказав: "Здесь опілкі на матраци і подушкі, а мешкі і наволочкі сейчас вам со склада видам".

Видав нам всипи на матраци і подушки. Ми їх наповнили, дали і коци, якісь фронтові, обшарпані, але чисті. А потім покликали в столову. Там дали нам по 600 гр. хліба і сказали, що це на завтрашній день. Так в лагерях є всюди. "А нині що їсти?" - питаємо. "Сьогодні ви должні були привезті з собой. Всім по черпачку юшки, подуреної картоплею і олієм з бавовника. Норма 12 грамів на добу. Сьогодні нам дали за ввесь день 12 гр., зрештою ніхто не важив, а завтра буде на ввесь день 12 гр.

Після вечері нічний відпочинок. Лягаємо на перехвалені матраци з замороженими трачинами в валянках, ватних штанях і бушлаках (ватних куртках) і шапках ушанках, а одіяло (коц) хіба на те, щоб закрити себе від снігу, який час до часу надмухує вітер.

Рано сніданок, такий же черпак юшки як учара. І розвод. Всі виходять до брами, стають побригадно і на виклик кожний підходить ближче воріт і після вичитання всіх, бригаду забирає конвой і з пересторогою конвоїрів: "Шаг вправо, шаг влево - считается попиткой к побегу. В таком случае конвой без упрежденій пріменяет оружіе. Шагом марш".

Нарешті бригада на місці роботи. Бригадир роздає знаряди роботи - пилу та топор. Пила попала мені, топор мому сусідові. Разом маємо звалити 6 кубів ялини, обрубати гілляки, розкрижувати до поданої міри, прикотити всіх докупи і спалити гілляки. Приходить норміровщик, заміряє

нарубане і як не буде 6 кубів, зменшать пайок на 50 гр., отже завтра буде тільки 600 грамів хліба, замість 650. Не заробили.

Від того першого дня я і мій товариш кожного дня тягнули пилу, валили дерево і складали до купи розкрижоване, спалювали гілля і ввечері давали нам тільки 600 гр. хліба. 25 грудня мій товариш вже на робочому місці каже мені: "Нині в нас Вайнахт". В церкві св. Стефана шопка, дитятко буде на сіні, Пресвята Марія, пастушки по боках шопки, стоять ялинки, обсипані снігом, а ми тут маємо кругом ялини не з імітованим снігом, але з дійсним. Там грають органи й гримить пісня: "Гайлізе нахт", "О Таненбавм". Люди очаровані, дивляться на те все, включаються до співу й їм здається, що вони разом з ангелами, які в Вифлеємі співали "Слава во вишних Богу", витають вифлеємське дитятко. І тут його голос урвався. А за хвильку знову заговорив: "Тільки мене там нема, нема там тата, мами, братів і сестер. Всіх нас забрали разом, я тут, а де вони, не знаю. І знову замовк. Здавалось, заридає, але стискалося горло і він омертвів. За хвилю ковтнув слину і тільки кілька сліз покотилося з очей. Від ридання опанував себе. Він юнак терпить за честь свого народу. Таким не плакати, тільки діяти". Не плакати, щоб ворог не подумав, що зломив духа. Тіло поневолив, але душі -- ні!

Я перший перервав мовчанку. Я йому сказав, що в нас є також таке свято, але ми в святкуванні свят притримуємося старого календаря і в нас 25 грудня буде 7 січня по загальноприйнятому всіма християнськими народами календарі.

До вечора нормівщик не мав що замірювати й на другий день нам дали тільки по 400 гр. хліба, тюремний пайок.

Він мені повідав про себе, про свою родину, про Відень, де жив, виріс, і вчився, про те, як їхню всю каменицю, де жив впарентували за гітлеризм, мабуть тільки за те, що хтось кинув на них клевету, бо в їх родині такого не було. Їхній дідусь завжди хвалив російський нарід, що то добросердечний нарід і ми навіть тішилися тим, що нас визволили від націонал-соціалізму. Притім зазначував, що то не ті люди, яких ми чекали.

Прийшов нарешті і наш "25 грудня". Ввечері 24 грудня я хіба тільки ощипком вівсяного хліба міг себе обманути, що це святочна просфора, нічим не можна було символізувати куті, бо тільки черпак зупи. Хто мав більше 6 кубометрів наваленого ліса, дістав 50, або 100 гр. вівсяної каші. Можна було б і її вважати за кутю, але я її не мав. Отакий був мій святий вечір. Досі я не зустрів нікого, з ким міг би перевести цей вечір на спогадах і молитві. Молитви я не опускав ніколи, але з часослова я знав на пам'ять тільки те, що щодня відмовляв, з різдвяного тільки тропар "Рождество Твоє Христе Боже". Після молитви пішов я спати й засипав зі спогадами про Крехів, Лаврів, Кристинопіль, Добромиль, про ті святі вечері, що в тих домах пережив, про отців, про братів, з якими там жив, про ті радісні колядки, які в продовженім вечорі виспівували. Заснув і снилося, як в Крехові в церкві залитій світлом, переповненій людьми о. Лиско, магістер і ігумен монастиря відправляв святочну Литію, як велично співають "З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог", а люди з засвіченими свічками роблять нам дорогу з притвору, як дівчата хоругвами витають отця ігумена. І втім гудок, черпак зупи, розвод, пила, сокира і знову розмова з хлопцем-німцем про те, як ми святкували в себе Вайнахт. І на другий день знову 400 гр. хліба, тюремна пайка...

От такі були мої перші Різдвяні свята на Поконаївці.

Але і тепер не знаю, де та Поконаївка. Знаю, що це було в СССР і таких Поконаївок були тисячі.

Павло Аллярд

ЖИТТЯ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

(Продовження. Поч. у № 5)

НА САМОТІ

Навернення Василія, - якщо це слово можна сказати про внутрішню зміну, що її спричинили пересторо̀ги Макрини, - сталося, як каже його брат Григорій, «з неймовірною скорістю». Він сам це оповів в однім листі. «Прогайнувавши чимало часу на марнощах і змарнувавши чи не цілу молодість, що довгим, а марним трудом добути знання мудрости осудженої Богом, я проснувся накінець немов з глибокого сну; я спостеріг дивне світло євангельської чесноти; я пізнав безвартісність і порожнечу мудрости князів цього світу, що проминають і гинуть.Я оплакував із невисказаним болем нужденне життя, що я його вів аж досі. В тім стані я бажав провідника, що провадив б мене і повчив про основи побожности. Найбільшим моїм старанням було трудитися над поправою хоча б якою моїх обичаїв, що їх звихнуло довге перебування з злими. Отже я читав Євангелію і завважив, що нема відповіднішого орудника, щоб дійти до досконалости, як продати своє майно, розділити його між наших убогих братів, позбутися всіх журб цього життя так, щоб душа не далася замішати жадним прив'язанням до дочасних дібр».

За всякою імовірністю щойно тоді Василій охрестився. Хрестити дітей було в звичаю від перших часів Церкви; однак в четвертім столітті бачимо, як християнські родини відкладають хрещення аж до хвилі, коли їх сини дійдуть до зрілого віку. Деякі, отже, потягнені своїми пристрастями або лякаючись, що не зможуть погодити заповідей Божих з вимогами політичного життя, ще більше його відкладали, часом чекали навіть аж до кінця життя і доперва тоді про нього просили: як той префект Риму, що його побожність голосив надгробний напис, який «в сорок другім році відійшов до Бога, як неофіт», це значить - як новохрещений, без сумніву, на ліжку смерти. Однак часто прошено хрещення десь у двадцять п'ятім або тридцятім році, коли більше або менше переможно перейшлося крізь боротьби першої молодости. Було це традицією в багатьох родинах, що в тім бачили похвальну второпність і знак пошани для Тайни. Св. Василій, св. Григорій з Нісси його брат, св. Григорій з Назіянзу, його приятель, з великою силою відкидатимуть цей скрупул та викажуть софізм, що в нім криється. Це робитимуть вони з притиском тим більш особистим, що той пересуд був довгий час правом в їх власних родинах Григорій з Назіянзу був би став його жертвою. Патетичним голосом оповідав він свою тривогу, коли, пливучи до Атен, боявся під час бурі вмерти без хрещення. В оповіданні про своє спільне життя з Василієм на університеті в Атенах каже, що оба вони відвідували пильно церкву, але завважує точно, що це було, «щоб там слухати проповідників»; ні за себе, ні за нього не говорить він про участь у святих Тайнах. Правдоподібно вони були лише катехуменами. Отже - можна це говорити майже з цілковитою певністю - щойно тоді, коли Василій повернувся до родинного міста і ко-

ли перші дими слави розвіялися і він вирікся вповні світу, щоб посвятитися Богові, єпископ Кесарії, Діяній, зілляв на нього воду св. Хрещення.

Можна зрозуміти радість, що її справила «великій Макрині», як її називає один із братів, постанова Василія. В тій хвилі Макрина була свобідна від родинних обов'язків. Її сестри були на становищі, кождий з її братів мав свою частку батьківщини, виховання наймолодшого було скінчене. Була, отже, свобідною щоб йти за потягом, що її манив до монашого стану. Користаючи з впливу, який мала на матір, задля стільки вчинених услуг, наклонила побожну Емелію, щоб з нею посвятилася монашому життю. Зав'язок монастиря вже був готовий: а це служниці дому, що чули в собі покликання вести зі своїми господинями під ярмом євангельскої рівности життя праці й убожества. Посілість в Аннезії над берегом ріки Ірису була призначена на побожну колонію. Незабаром до перших її мешканців долучилися побожні невісти з-поміж найліпших родин Понту і Кападокії. Між ними вичисляють одну вдову, доньку сенатора, Вестіяну. Якийсь час Петро не хотів розлучуватися з матір'ю і сестрою. Він мешкав із ними в пустині, «де спів псалмів не вмовкав ні вдень, ні вночі». Його помисловий дух постачав цим добровільним бідакам засоби для життя, а навіть розсипав довкруги себе прещедру милостиню в часі голоду: він став економом дому.

Зі свого боку, заки розпочав аскетичне життя. якого зразок і до якого так вимовно отримав запрошення, Василій ужив часу, щоб пізнати його правила та зблизька пригляпутися його взорам. Кождий зауважить здивовано, а то й з подивом, що в тім часі, коли засоби сполучення були повільні і часто небезпечні, і найдовші подорожі були нічим. Не лише студенти не вагалися переходити гори і моря, щоб слухати якогось славного професора, але також єпископи відвідували себе або збиралися з найдальших провінцій, а навіть між Сходом і Заходом часта була комунікація. Здається, що люди частіше ходили з Риму до Константинополя або з Олександрії до Італії, як це буває за наших днів. Чи люди були більше витривалі, більше терпеливі, сильнішої раси? Чи потяг осягнути ціль, сильніше діяв на душі менше розпещені вигодами життя? Якщо так, то надмір цивілізації не то не був би поступом, але причиною занепаду, а наука, нагинаючи природу до найдрібніших бажань людини, ослабила б в ньому силу волі. Як воно не було б, ми бачимо, що Василій помимо хиткого здоров'я пускається на повну труду подорож по цілім Сході, щоб на місці студіювати монастирське життя. Тоді процвітало воно в Єгипті, почавши від Лібії аж до Тиваїди. Сильно було поширене в Палестині. Сирія і Месапотамія були повні монастирів. Сотками начислювано монастирі, розкинені по різних провінціях римського сходу. Василій посвятив часть 357 і 358 років, щоб їх відвідати.

Він не лишив жадного подрібного опису зі своєї подорожі. Лише загально каже, що в «Олександрі, в цілім Єгипті, в Палестині, Келисирії, Месопотамії» він подивляв у монахів «їхню поздержність в їді, відвагу в праці, видержливість у нічній молитві, цю високу і непереможну настанову душі, що спричинювало, що вони гордили голодом, зимном, спрагою, немов були б без тіла, правдиві подорожні на цій землі і вже громадяни неба».

Є одна точка, про котру було б нам мило мати його свідоцтво. Прощі до Святої Землі мали вже великий розголос. Від часу, коли цариця Єлена за Константина розпізнала святі місця, побожність вела до них численних паломників, жадних відшайти пам'ятки по Христі і сліди євангельсь-

кої історії. Однак враження, зроблене на паломниках, здається не було завжди таке саме. Одні, як Павля, що її подорож св. Єронім так вимовно оповів, як цілий гурток славних мужів і невіст, потягнених із Риму до Св. Місць в останніх роках IV століття, або як побожна Галльо-Римлянка, що її оповідання недавно оголошено - клякали зі сльозами на всіх місцях, освячених великими споминами Біблії і Євангелія. Інші, як св. Григорій Ніссійський, жалілися на марнотратність і злі обичаї, що їх стрічали по дорозі і заявляли, що сам вид місць, освячених земською присутністю Спасителя, не додав нічого до їх віри. "Що Він зроджений з Діви, знали ми, заки бачили Вефлиєм; що Він воскрес із мертвих, ми це знали, заки побачили пам'ятник, що про те свідчить; що Він вознісся, ми це знали, заки побачили гори. Однак, якщо ваша душа є повна злих гадок, надармо ви пнетеся на Голготу, надармо відвідуєте Оливну гору, надармо входите до базиліки Воскресіння: - ви будете так далеко від Христа, як ті, що не є християнами". Як мило було б пізнати почування, що їх досвідчив Василій, коли також відвідував околиці, де жив Ісус. Чи згіршився він, як його брат, "своєвільністю гостинниць тих східних країні байдужістю до зла, що панує по їхніх містах". Чи нехотів він, навпаки, як це роблять благородні західні паломники, пізнати в Святій Землі тільки високі гадки, що їх вона піддає, признаючи з ними, що Єрусалим, збагачений пожертвами зі всього світу, був також зіпсований, як усі великі міста? Чи не думав він також, що, "як розуміється ліпше грецьких істориків, коли бачилося Атени - і третю книгу Енеїди, коли прийшлося з Троади крізь Левкати і гори Акрокеравнії до Сицилії, а з Сицилії до гирла Тибру, так само ліпше розуміється св. письмо, якщо бачилося небо Юдеї і краї Пророків, Ісуса Христа і Апостолів". На жаль, не лише він нам жадного довірочного звідомлення про враження зі своєї подорожі по Палестині.

Про інший, іще важніший, предмет були б ми раді мати свідоцтво Василія. Доба, що в ній він переходив Схід, є одною з найбільше неспокійних у IV столітті. Сильний цісарською ласкою аріянізм допускався всяких насильств. Відвідуючи Сирію, Василій застав Антіохійський престол від довшого часу обсаджений аріянами. В Єрусалимі красномовного єпископа Кирила, без огляду на його осторожність, що не раз здавалася пересадною, усунув із престола аріянський митрополит Акакій. В церквах і по майданах Олександрії пливла християнська кров. Атанасій був змушений знову критися, на його єпископському престолі поставлено збройною силою самозванця; шістнадцять єпископів прогнано, тридцять змушено до втечі, церкви збещещено, священиків, дівиць, простих вірних ув'язнено або замучено, навіть їхні тіла полишено непохоронені, як за часів Декія і Діоклетіяна: такий то вид ударив в очі подорожнього. Коли він запустився в пустиню, щоб там побачити "ті божественні, самітні місця молитви, які є в Єгипті", мусів їх знайти порушеними від цих страшних сцен. Там то, блукаючи з одного монастиря до другого, рятований монахами від смерти, приодітий їхньою одежею, крився Атанасій. Його слава блудила в тих людей посвяту прещиру і глибоко проворну. Повідомлено його, що вороги є на його слідах? Човен на водах Нілю, тайна каравана на пісках пустині забирали вигнанця до нової криївки. Під час постоїв, укритий у хаті якогось фелага, в якійсь природній печері або в покиненім підземеллі, писав він з поспіхом на папірусі ті палкі апології, ті догматичні розправи, поширювані певними руками, що жахом переймали противників і кріпили вірних. Всі новини доходили до нього. Чи блукав він біля міста Олександрії, поміж пустинниками нижнього Єгипту, по горах

Нітрії, по "пустині Келій", чи коло далекої Скитії, чи плив зі станиці до станиці вздовж Нілю там, де останні монастирі губляться в пустині, як і само джерело ріки, всюди був він познайомлений з ходом подій і не було чоловіка більш усвідомленого і більше готового завжди виступити на сцену, як цей вічний скиталець. Невидимий патріярх правив своїм стадом зі своїх непостійних криївок. Василій не мав нагоди з ним стрінутися. Однак мусів чути, як про нього говорили по монастирях, що їх він відвідував і, може, від тоді зачав відчувати до славного борця Божественного слова майже дитячу пошану, якої багато слідів знаходимо в його кореспонденції. На жаль, не лишив він нам жадної згадки про свої почування, що в нім будилися на вид спустошеної Олександрійської церкви і так багато інших міст, що лишилися сиротами без своїх правовірних пастирів, ні про довірочні розмови тамошніх монахів, найбільшої підпори католицької віри на Сході в часі загального безладдя. Він каже тільки, що «в своїх довгих подорожах по морі і суші», він уникав всякої стрічі з прихильниками аріянізму і по його висказам «узнавав Отцями і керманичами своєї душі тільки тих, що йшли традиційною дорогою правдивої побожности».

Василій повернувся до Понту з кріпкою постановою наслідувати строге життя монахів. Він поспішився прикликати до себе Григорія Назіянзенського, який щойно вернувся до Кападокії та одержав довго пожадане хрещення. Але Григорій вимовився віком своїх стареньких родичів, що бажали при собі його затримати. Зі свого боку просив він Василія, щоб прийшов до нього в околицю Тиберини, де була його батьківщина Аріянза. Василій, дуже вразливий на красу або некрасу природи, не міг знайти вподобання у цій болотнистій країні, - якщо йому в тім вірити, - замешканій ведмедями, вовками, в «западні світа», як це він її зве напів поважним, напів жартобливим тоном. Він вибрав собі мешкання на березі ріки Ірис, прямо Аннезії, де жили, як монахині, Емелія, Макрина і їхні товаришки. Це місце було близько Нео-Кесарії, однак під оглядом церковного заряду залежало від маленького містечка Ібору. Василій в однім листі до свого приятеля малює його чарівно: не є це один із буденних описів, що їх часто знаходимо в старинних письменників, але образ прозорий, вірний, повен подрібних рис, і де природа видається живою.

Висока гора, покрита густим лісом, що з неї під захід спливають хрустальні води, панує над малою урожайною рівниною. Сама рівнина є окружена ріжного рода деревами, так що виглядає немов остров серед моря зелені! Трудно до неї дістатися, бо перед нею пливе ріка, а з обох сторін гірський ланцюг опоясує її ярами та потоками. Вузький провал веде до оселі, отненої високими верхами, з яких стелиться вид на ріку, що клекотить між скелями. Легіт, що йде від води, відсвіжує милим холодом, незчислимі квіти наповняють пахощами землю, лісна гуща переповнена співом птиць. Додаймо, що ріка є дуже рибна. "Ніяке місце, каже Василій, не дало мені такого глибокого спокою: - не лише гамір міста не доходить, але це місце є далеке від шляху подорожніх: тільки кількох ловців приходить оживити нашу пустиню".

(Далі буде)

о. Маркіян Когут, ЧСВВ

РІЗДВЯНИЙ ВЕРТЕП З КОЛЯДКАМИ

В хату заходять колядники, хлопчики і дівчатка в національних строях (гуцули,подоляки, буковинці, лемки, закарпатці...)

Полтавець:
День великий нам настав
Ми діждались Рождества,
Вифлеємської Дитинки
Та вертепу, не хатинки.
Тож всі разом, як оден
Ми ідемо в Вифлеєм,
Щоб злякався ворог стрічний
Колядуймо: *"Бог Предвічний"*
(колядують)

Гуцул:
Кажуть нам трусливі люди:
- Важко вам в дорозі буде,
Від каміння, від дороги
Заболять вам руки й ноги;
Труду вам буде багато -
Повертайтесь в вашу хату!

Буковинець:
Не страшна нам жодна втома
Так в дорозі, як і вдома;
Каже нам лиха спокуса
Не спішити до Ісуса;
Ми ж всі разом до ладу
Заспіваймо коляду,
Щоб по світі залунала
Бо *"Нова радість стала"*
(колядують)

Лемко:
Шлях трудний і не здобутий
Нас не може повернути;
Ось верблюди вже трухком
Трьох волхвів несуть верхом;
Мудреці це, астрономи,
В Вифлеєм несуть поклони;
Їм солодка ця гутірка
Й коляда *"На небі зірка"*
(колядують)

Волхви:
Мило нам іти, летіти
До Дитятка з вами, діти.
Ми з Аравії, зі Сходу
Йдемо крізь пустар-негоду,
Нас веде свята зоря
До Спасителя - Царя.
Нам священики сказали,
Про Месію прочитали.
Ірод сам, юдейський цар,
Обіцяв принести дар,
Дар багатий і не простий,
Та піти з поклоном в гості.
Дивно, нам свята зоря
Не світила для царя?

Волхви:
Ось глядіть, яка краса,
Зірка знову в небесах,
Нас до шопи поведе,
Всім там весело буде!

Волиняк:
Вифлеємська ніч холодна
Полонини скрізь покрила,
І шакалів лють голодна
В байраках заголосила
Від отари, від овець
Пастухи йдуть навпростець.

Пастухи:
Нас Ангели розбудили
В найгарнішу ніч на світі,
Спішимо з всієї сили
В шопу принести привіти.
В нас гостинці не багаті,
Бо ми всі з сільської хати;
Сіряки в нас - проста вовна,
Але віра в Бога повна.
Знаємо - Дитя, що плаче,
Наше щире серце бачить.
Про юдейську землю гладко
Заспіваймо всі колядку.
(колядують "Землю юдейську")

Ангели:
Ми, Ангели - Херувими,

Бога славим в Вифлеємі.
Бог у яслах народився,
Щоб увесь світ обновився,
Кинув гріх й жадобу крові,
В серце щоб набрав любові.
Пастухи, волхви і діти,
Ваші Бог прийняв привіти.
Добре й гарно ви вчинили,
Що Христові поклонились.
Всього світу Володар
Прийме радо щирий дар

Полтавець:
Ось волхви приносять щиро
Ладам, золото і миро.
(Волхви клоняться)

Гуцул:
Пастушки несуть Дитятку
По овечці, по ягнятку.
(Пастухи клоняться)

Буковинець:
А з дітей, хто вміє грати,
Хай заграє для Дитяти
(грають)

Лемко:
Щоб Дитя зраділо в смутку,
Даймо голуба й голубку.
(дають)

Волиняк:
Для Дитятка під головку
Дайте подушку із шовку.
(дають подушку)

Полтавець:
Буде усмішка, не плач,
Як подаримо калач.
(дають калач)

Гуцул:
В кого мед в смачній куті -
Йди вперед, не стій в куті!
(дає кутю в глечику)

Всі хором:
Хто послушний без мороки,
Рветься завжди до роботи,
Наполегливо хто вчиться,
І не б'ється, не свариться,
Хто не чинить шкоди - втрати
Ні для школи, ні для хати,
Гідність береже людини
Й християнської дитини,
Хто для рідних не лукавий, -
Той Христу примножить слави.
Милий він святій Родині
І Дитятку в Вифлеємі.
Корисний він все і всюди,
Бо Вкраїну любить дуже.
Хай світ дружно заспіває:
"Бог Предвічний ся раждає".
(колядують)

Волиняк:
Божа Мати, з нею Йосиф
Вже Дитятко гарно просять,
Щоб Ісус нас полюбив
І в житті благословив.
Люди всі нехай почують:
Бо *"Небо і земля*
Нині торжествують"
(колядують)

Полтавець:
Не лиш Ангели між нами,
Але теж святі з вінками -
Нам Великий Йосафат,
Славний мученик і брат;
Він родився в Володимирі,
Бачить наші дари щирі.
Він, як Службу Божу правив,
То Ісус - Дитятко в славі
З чаші ясно виглядало
І дітей благословляло.

Гуцул:
Бачить теж вертеп-хатинку
Свята Тереса в цю хвилинку;
Дивиться вона з ікони,
Рожі з неба шле й поклони;
Казала так себе назвати:
Маленька Тереса Ісуса - Дитяти!

Буковинець:
Бачить теж наш скромний дар
Героїня Жанна Д'Арк.
Як вітчизна в горе впала,
Під наїзником стогнала,
На слова небесні - Божі
Гнала всі полки ворожі.
Спереду, як лицар смілий,
І як вождь полків умілий,
Воїнів так запалила,
Що врагів на прах розбила.
Йшов за нею Михаїл
Переможець темних сил.

Волиняк:
Всі вони у нашім крузі
Як небесні наші друзі
Людський роде, обновися, -
І *"Вселенная веселися"*.
(колядують)

Ангели:
На прощання, на дорогу
Приречімо вірність Богу.
Золотом, а не чорнилом,
Впишемо всі добрі вчинки,
Щоб Ангелам було мило
Й нам всім коло Дитинки
Хоч зима, - біля Вертепу
Серце наше б'ється тепло.
Ви, Волхви, ідіть додому,
Та не кажіть цареві злому,
Бо цар Ірод в злобі впертій,
Він Дитятку хоче смерті.
Пастушки, ставайте в пари,
Повертайтесь до отари,
До отари в полонину
І кажіть всім про Дитину.

Всі хором:
Всі ми будьмо не погани,
Але добрі християни,
Окружім вертеп - хатинку,
Тішмо Божую Дитинку,
Щоб з нас кожний обновився,
Змусив сатану до втечі,
Кинув лінь і колотнечі - Ось,
Христос нам народився,
Колядуймо: *"Добрий вечір!"*
(колядують)

УКРАЇНСЬКА РІЗДВЯНА ПОЕЗІЯ

Різдвяна поезія в Україні така давня, як і християнська віра українського народу. Різдвяна євангельська містерія та її церковне празнування - полонило українську християнську душу, що й виявилося назовні в формах народної поетичної творчости, зокрема в колядках, а згодом у різдвяних віршах і кантах і в так званім народнім "вертепі". Усе це тут супонується. Християнська українська душа переживає зокрема інтенсивно різдвяний зміст своєї віри: церковними обрядами і богослужбами, народними звичаями, колядками, вертепом. В тому саме часі українська поетична душа стає вразлива на ці змісти, і релігійного, і побутового характеру, та виявляється в різдвяній поезії.

Олег Неприцький-Грановський

СВЯТ-ВЕЧІР

Обрус вишиваний, пахуче сіно
Мов білим снігом, криє на столі;
Кутя та книш і стрічка злотосиня
Й навколо столу діточки малі.

Вони так щиро помагають мамі,
Та з нетерпінням все вечері ждуть,
Такі слухняні, майже не ті самі,
Питають, чи колядники прийдуть.

В кутку дідух колоссям гнеться,
На нього дивляться з ікон святі.
Чудовий запах від ялинки в'ється,
Від печива і ярої куті...

Пилипівку врочисто відговіли -
Стоять дванадцять традиційних страв,
За стіл усі родиною засіли
І батько всіх з Свят-Вечором вітав...

Святочного чуття в серцях зазнали,
Бажав здоров'я й всякого добра,
Щоб вічно щастя хати не минало.
А в небі золотом тремтить зоря...

Віра Вовк

РІЗДВО

Всміхнися, Мамо! На Твоїх колінах
Проснулось нині дороге Дитя;
Його загріли сарни і ягня,
Як догоряли в вогнищі поліна.

Прийшов і князь, і воїн, і чумак
Розпромінити личенько дитяче,
Та й розстелили взори мерехтячі,
Пшеничні ядра і пахучий мак.

Лягає ніч на вбогім оборозі
І світить мирно уставками зір.
Усе: і янгл, і пастух, і звір
Клякає тихо на Твоїм порозі.

Купчинський Роман

ПОКЛОНІМСЯ...

Поклонімся Великій Ідеї,
Що вродилася в стайні малій,
Тисячі умирали для неї,
Мільони зростали на ній.

Поклонімся Великому Слову,
Що роздерло горобину ніч
І затьмарена Правда наново
Заясніла на небі сторіч.

Проминали віки за віками,
Йшли народи, вступались малі
І знов Правду закрили над нами
Порохи, що вставали з землі.

Хоч і буря лютує сьогодні,
Хоч за хмарою хмара встає,
Може врешті нам Правда Господня
Засіяє, заграє, заб'є.

Богдан Лепкий

ЗАБУДЬТЕ ТОРГ ЖИТТЯ...

Забудьте торг життя на мить,
Втишіться, Господь з вами!
Чи чуєте?... Вона летить
Надземними шляхами!

Вона, колядка... Боже мій,
Спішіться, сестро, брате,
Назустріч гості дорогій
Йдіть і ведіть до хати!

І посадіть її, де святі
Сідають на покуті,
Вона ж несе нам золоті
Легенди незабуті.

Легенди, як тови, було,
Дітьми у рідній хаті
До свят-вечері за столом
Сідали брат при браті.

Як батько просфору ломив
Із мамою, з сестрою
Ділився й стіл благословив
Хазяйською рукою.

І, як вечерю раз у рік
Так тихо споживали,
Немов це був не борщ, а лік,
І чари, а не страви...

А житній сніп стояв в куті
І кивав колосками,
Крізь вікна зорі золоті
Шептали: "Господь з вами!"

Здавалося... та що слова!
Вони лиш примар того,
Що чує серце й голова
В час Вечора Святого.

Глядім в легенду золоту,
Що йде до нас в просторів
Й добудьмо з неї силу ту,
Що горе перетворить.

о. Ігнатій Теофор Янтух, ЧСВВ

У ВІЧНОМУ МІСТІ

Поїзд в якому я їхав одного жовтневого вечора прямував зі Львова до Риму. Зі мною ще їдуть о. Августин і браття Платонід і Теодор. Ніколи мені на думку не приходило і не снилось навіть, що настане такий вечір і що опинюсь в цьому римському поїзді. Їду на операцію очей, вже шосту в цьому 1992 році. Чи буде вона успішна, чи ні..? Пригадуються слова одної особи: "Не журіться, Отче, я Вам дам своє око. Якщо навіть операція не вдасться, то все ж таки Ви будете моїм оком дивитися на світ Божий". Пригадую собі ці слова ще і ще раз. Виринають з пам'яті також слова Святішого Отця Івана Павла II з проповіді до сліпих, що сліпота очей - це найтяжчий хрест. Уявляю собі Ісуса Христа, побитого, збещещеного, з хрестом на ременах і дякую Господеві за все, бо через хрест приходить спасіння. Як пише св. Письмо: "Не більший учень від вчителя".

Поїзд пробігає закарпатською землею і колеса ніби вторують моїм думкам: "Так-так! Так-так!". Браття захоплюються краєвидами, я ж сиджу і серце крається, що нічогісінько не бачу. Переїжджаєм угорсько-австрійський кордон і я чую, як пасажири подивляють чудові альпійські краєвиди, величезні гірські тунелі, чепурні гірські села в яких панує надзвичайний порядок і чистота. В кожному селі чи місті є Церква, а то і кілька. Чого тільки не може людина з Божою допомогою. Прощаємось з Австрією і після 34-х годин їзди, ранком 17 жовтня коли поїзд зближається до Риму. Ось і римський вокзал, навкруги чужа мова. "Кого першого зустріну", - думаю собі. Виходимо з поїзда. Серед натовпу чую знайомий голос о. Протоархимандрита Ізидора Патрила, мого товариша зі шкільної лавки, який разом з братом Освальдом зустрічає мене і провадить за руку. Та що це? Хтось припав до моїх ніг. Я цілий затремтів з несподіванки. "Що це, що це?", - питаю. "Це римські коти туляться до Ваших ніг", - відповідає о. Ізидор. Говорять, що колись в часі війни коти спасли Рим від голоду і тепер вони тут в великій пошані і є їх тут дуже багато. І так проводили мене мої перші "італійські знайомі" (коти) через цілий вокзал до машини було їх зо п'ять. Їдемо автомобілем, чую як о. Ізидор говорить, що зараз ми проїжджаємо біля славного античного Колізею. І в моїй уяві повстають жахливі картини, які відбувались на цім страшнім місці більше як тисячу років тому. Бачу диких звірів, які розривають мужніх християн. Яке це все далеке, але одночасно і близьке в нашій уяві завдяки цим старовинним спорудам, які збереглись до наших часів і є наочними свідками тих давніх історичних подій. В цьому ж Колізеї мученицькою смертю загинув мій св. Патрон - Ігнатій Теофор (Богоносець), ім'я якого я ношу. Під'їжджаємо до нашого василіянського монастиря, який розташований на одному з сімох Римських пагорбів, який називається Авентіно. Я з пошаною цілую мур монастиря. Зразу ж за брамою мене знову зустрічають котики. Чудова погода, світить сонце, кругом монастиря шумлять пальми і лаври.

Ми всі йдемо поклонитися Найсвятішим Тайнам в монастирській каплиці. А опісля, перед обідом ми всі відправили подячну Службу Божу за щасливу подорож. Нехай буде Господеві за все слава і подяка!

ВІДКРИТА ВІДПОВІДЬ НА ЛИСТ ЖИТЕЛІВ СІЛ ГОШОВА, ГЕРЕНІ, ТЯПЧІ І БОЛЕХОВА

Мої дорогі в Христі брати і сестри! Дуже дякую Вам за Ваші молитви і за співчуття в часі операцій моїх очей в м. Дрогобичі. Дивним Божим провидінням завдяки старанням наших настоятелів я потрапив до Італії, ще й до самого Риму. І яка ж це була для мене несподіванка, що Ваші листи з 720-ма підписами прийшли аж сюди до Вічного Міста - центру християнства.

Коли мені перечитували Ваші прізвища, то здавалось в цю мить, що всі Ви немов особисто прийшли мене відвідати і привітати з успішною операцією. Операція була дуже складна і тривала 5 годин, але дякуючи Божому милосердю і Вашим молитвам закінчилась успішно і через 5 годин після операції мені дозволили ходити.

Тому що до всіх Вас я не можу відписати, то за рекомендацією Високопреподобного отця Протоігумена Василя Мендруня пишу відповідь на Ваш лист через журнал "Місіонар".

Де б я не перебував, кожного дня за Вас пам'ятаю в своїх молитвах і всі ті добродійства, яких дістав від Вас, особливо в тяжкі часи випробувань для нашої рідної української греко-католицької Церкви.

Щодо Вашого прохання, дорогі мої, відповім коротко так. **Немає для монаха нічого кращого і похвальнішого, як виконувати волю настоятеля щодо місця перебування і місця праці. Ба, і для кожного християнина виконування волі своїх церковних наставників - це виразна Божа Воля.**

Тому прошу писати Ваші листи тільки до мене особисто, не збираючи підписів і не турбуючи настоятелів, які і без цього мають багато справ до вирішення.

Поздоровляю Вас з наступаючим Різдвом Христовим, бажаю щедрого Божого благословення для Вас всіх. Як видужаю цілковито, то з отцем Сиверіяном Якимишиним, настоятелем василіянської римської обителі відправлю в базиліці св. Петра в Ватикані, при гробі св. Йосафата Службу Божу за Вас всіх. І попрошу для Вас апостольського благословення від Святішого Отця Папи Римського.

Поручаюся Вашим молитвам. З пошаною до Вас
о. Ігнатій Теофор Янтух, ЧСВВ.
Рим. 8.XII.92 р.

Роман Брезіцький

ОТЧЕ, КРИЧІТЕ!

(Закінчення. Поч. в № 8)

Так поволі життя о.Стефана перетворювалося у трагікомедію. І він хотів цього чи ні, але мусів грати свою роль вище усяких підозр.

Повертався додому упарі із своєю черешневою паличкою. Накрапав дощ. Розтривожений о.Стефан попервах навіть лицем не відчував холодних осінніх крапель, розгойданих на весь небокрай. "Як же то так? Що буде з церквою? Та не сміють вони закривати храм Божий тільки через те, що він греко-католицький. А якщо закриють. Що ж то за люди такі, що ж то за така страшна влада? Мене, сімдесятилітню людину, до Сибіру? О, ні, Бог цього не допустить... А той майор - дивний чоловік. Він, здається, щирий до мене. Тільки нерви нікудишні. Душу собі рве. Невже він справді має надію, що я підпишу цей осоружний документ?"

У вухах о. Стефанові ще довго не стихав крик майора. Він розростався, множився і переростав у цілу какофонію. Цілий світ, здавалося, ним кричав. Од нього не було порятунку, сховку. Скрізь панував страшний божевільний голос і гухкали удари прута-шпіцрутена. Глухі, короткі, тяжкі...

Однак видиво, яке стрілось о.Стефану дорогою, коло міської ради, примусило забути і про майора НКВС, і про всі на світі небезпеки.

На землі, в один ряд, лежало дванадцять убитих чоловіків. Скривавлена одежа, подерті куфайки, штани. Лиця так жахливо спотворені, що годі упізнати. Але о. Стефан упізнав. По старій рані на нозі одного з убитих. Роздерта по коліно штанина видала цей знак. То був той самий сотник УПА, який переховувався у церкві святого отця. Рану він упізнав відразу - він же її загоював. На лице загиблого о. Стефан боявся й повіки підвести. Стояв, дивився на рану і сльози наповнювали очі, а вуста самі шепотіли молитву до Ісуса Христа за спасіння душі сотника і за усіх убієнних тут...

Як дістався додому від того страшного місця - сам не пам'ятав. Лишень на другий день довідався, що в лісі був бій між бандерівцями і енкаведистами. Переможці спеціально для настраху населення розклали трупи вздовж дороги...

А через декілька днів о. Стефану довелося продати свій найкращий костюм і сплатити податок за церкву. Нова влада обклала таким податком, що й сплатити було годі...

Рівно через тиждень о. Стефана кликано вдруге до НКВС.

- Отче, із Західної України на Сибір пішли перші групи церковнослужителів. Це ті, хто не прийняв православ'я.

- Вояку, годі! - відрізав священник майорові. - Не треба мене агітувати. Але скажіть: ті люди винні?

- То не мені вирішувати.

- Я запитую тільки про вашу точку зору.

- Не знаю., тут якась фатальна помилка...

- Одначе, ви - виконавець тих помилок, хоч і знаєте, що це помилки.

- А що ви мені пропонуєте?

- Рятуватися.

- Рятуватися? Як?

- Перш за все усвідомити: ви не вічний на цій землі. Слухайте своє сумління. Воно у вас у певній мірі ще є.

- Не лізьте в душу, отче. Я дуже мало значу.

- Ні, не правда. Кожна людина на своїм місці - це не те, що мало, це - все. І її, конкретну, Всевишній судитиме за її конкретні справи.

- Отче, вам легко наставляти. Але знали б ви як я боюся за маму у випадку мого арешту.

За дверима хтось завовтузився. Майор НКВС відразу насторожився, зблід.

- Отче, кричіть, - злебедів, а сам збільшив голос патефона, що заводив лицемірну "Широка страна моя родная". Але й ця пісня не хотіла залишатися у стінах цього страшного кабінету. Вона густим потоком посунула у вікно крізь грати, шукаючи порятунку.

А майор періщив прутом-шпіцрутом по диванові, по столі, по м'якому кріслі, кричав, зойкав, верещав. Отець Стефан не знав плакати йому чи сміятися з цього трагікомічного фарсу, дійовою особою якого він мимоволі став.

"Отче, кричіть! Отче, кричіть!" - відлунювало йому в крові, а лавини пустих звинувачень він уже не сприймав. Священникові було шкода цього напівбожевільного майора Луценко, що сам собі душу рвав, що так тяжко заплутався...

Через тиждень, під час третьої зустрічі начальник НКВС більше не вступав з о. Стефаном у театралізовані сцени, не переконував переходити на православ'я. Лише поцілував отцеві руку, вибачився за усе що було і сказав:

- Отче, більше ми з вами хтозна чи зустрінемось.

- Як то розуміти?

- Начальство незадоволене нашим діалогом, що затягнувся. Є наказ вас арештувати. Отче, є рішення передати ваш храм під склад торгової бази.

- Як?! Чиє рішення?!

- Та не моє ж, отче! Мене звільняють...

- Відмініть! Відмініть негайно, - уже не слухав його смертельно збліднлий о. Стефан. - Як під склад? Храм?!

Отець Стефан ухопився за лівий бік, голова йому впала на груди і він цілим тілом повалився на долівку.

У тюремній лікарні, де поклали о. Стефана, він довго марив, кликав Бога і навіть будучи поза межами свідомості - уривчасто молився. А потім снилося йому, що у його храм налізла сила силенна свиней. Лізуть ті свині скрізь: до вівтаря, до царських врат, обгризають ікони і коругви, риють ями у святому храмі. А над ними, як бич, сміється-хльостає напівбожевільний голос:

- Отче, кричіть!

І о. Стефан кричить, обороняється від свинячої орди, що тицяє морди йому до лиця, смердючо дихає і підступає все ближче ближче. Отець Стефан стогне, мучиться ввісні, в мареві. А голос той все підганяє свинячу орду:

-Отче, кричіть!

* * *

Нещодавно у Римі розпочалась зустріч представників католицьких, православних і протестантських Церков з країн колишнього Радянського Союзу з керівниками добродійних католицьких інституцій, організована Папською Радою "Cor Unum" "Одне Серце". Мета цієї зустрічі - сприяти духові солідарності, точніше пізнаючи невідкладні потреби та координуючи гуманітарну допомогу. Папа Іван Павло II дбає про те, щоб підтримати зусилля країн Східної Європи на нелегкому шляху відбудови суспільства у пошані до свободи людини та її прав, а Христове милосердя спонукує Католицьку Церкву займатися тими, хто знаходиться у важких та болючих ситуаціях, в якій частині світу вони б не знаходились.

* * *

Папа Іван Павло II відправив у базиліці Святого Петра завпокійну Службу Бвожу за кардиналів і єпископів, які померли минулого року. По вічну нагороду відійшло 6 кардиналів і 95 єпископів, серед яких ми із смутком згадуємо нашого українського Владику Єроніма Химія з Нью-Вестмінстер у Канаді.

* * *

В кінці 1992 року Папа Іван Павло II прийняв учасників пленарної асамблеї Папської Ради міжрелігійного діялогу. В промові до них Святіший Отець засудив агресивні й ворожі ставлення, які перешкоджують спокійному та плідному міжконфесійному діялогові. А саме такий діялог набирає тепер нової та безпосередньої невідкладності. Іван Павло II підкреслив, що віруючі, якщо залишаються вірними власним релігійним переконанням, можуть і повинні вести щирий і покірний діялог з визнавцями інших релігійних традицій, викорінюючи непорозуміння та нетерпимість. Справжній діялог веде до внутрішнього навернення і лише така душевна віднова спасе світ від нових величезних терпінь. Святіший Отець також вказав на деякі першості практичного характеру, які сприяють міжрелігійному діялогові, серед яких поглиблення доктринальних основ та папських і ватиканських документів, які цього стосуються.

* * *

Нещодавно Папа Іван Павло II прийняв 150 угорських військовиків, які особливо відзначились у дотриманні порядку під час мипулорічного візиту Папи в Угорщині. Їх супроводили кардинал Паскай, єпископ з Гайдудорогу та угорський посол при Святій Столиці. Військовослужбовці прибули до Риму з паломництвом віри. Святіший Отець звернувся до них із закликом, щоб тепер, коли їхня батьківщина наново визволилась, вони повинні почувати себе захисниками цього фундаментального блага та охоронцями порядку та безпеки суспільства. Він також сказав, що в нашій епосі, яка трагічно позначена війнами, гнобленням, геноцидами і тоталітарними системами, довелось випробувати наскільки людина може зловживати політичною та військовою владою. Тому військо повинно тепер бути посланцями безпеки та свободи свого народу.

* * *

В Женеві відбулась також зустріч Комісії ООН у справах людських прав, на якій обговорювалась ситуація в колишній Югославії.

ООН звернулась із закликом до країн Європейської співдружно

сті, щоб тимчасово прийняти біженців, адже цивільна війна в Югославії примусила вже понад 3 мільйони осіб покинути свої доми, а сотні тисяч з них були змушені податись за кордон.

* * *

Під час Пленарної асамблеї, що відбулась у Ченстохові, польські єпископи затвердили душпастирського листа до вірних, спрямованого на захист людського життя. Польські владики заявили, що не можуть мовчати перед обличчям кампанії, яка ведеться засобами масової інформації, яка має на меті спрямувати громадську думку проти проекту закону на захист життя, не можуть мовчати супроти порушення абортом Божої заповіді "Не убий". Віримо, що віруючі будуть зберігати Божий закон - пишуть польські єпископи. - Віруючі, які підтримують закон, який узаконює аборт, виступають і проти Божого закону, і проти навчання Церкви. Нехай ніхто не схвалює рук, які позбавляють життя ще непароджену дитину, неначе б вони сприяли прогресові людства".

* * *

В дієцезії міста Рутенг, що в Індонезії, ведеться підготовка до відзначення 80-річчя прибуття перших місіонерів, які принесли Добру Новину Євангелія на західну частину острова Флорес. 1912 року німецький місіонер Енгберг охрестив там 6 осіб, і від того часу католицька віра закріпилась і швидко розрослась. 80-річчя прибуття місіонерів стало доброю нагодою вглянутись у минуле та черпаючи духовні сили з апостольської ревності своїх попередників, з новим запалом крокувати у майбутнє.

* * *

У німецькому місті Мюнстері проживає Отець Єзуїт Вільгельм Клайн. Йому вже сповнилось 103 роки і у жовтні він відзначив 80 років свого священства. Отець Вільгельм довгі десятиріччя був викладачем філософії в богословських інститутах, а навіть і тепер, у такому надзвичайно похилому віці, він ще далі є духовним провідником і сповідником, та продовжує наукову діяльність.

* * *

Як відомо, 1 січня Чехословаччина розділилася на 2 країни: Чеську республіку, в яку входить Моравія та Богемія та Словацьку республіку. У зв'язку з цим чеські єпископи оприлюднили заяву в якій сказано, що католицька Церква приймає цей розподіл як факт конституційного розвитку. Церква прагне дати свій вклад у нову державу, відповідно з духом своїх тисячорічних традицій. Чеські владики підкреслюють, що Церква буде співпрацювати з усіма людьми доброї волі, щоб покласти міцні основи моральних цінностей суспільства. Розподіл Чехословаччини на дві держави, - зауважують вони, - не зачіпає католицької Церкви. Під час останнього засідання Єпископської конференції чеські і словацькі єпископи узгодили посилення співробітництва, деякі чернечі Чини матимуть монашу Провінцію, спільну для обидвох країн, не тяжить над католицькою Церквою також і питання розподілу церковних дібр.

ЛЕГЕНДИ ПРО ХРИСТА

УТЕЧА ДО ЄГИПТУ

А сорокового дня по народженні Ісуса понесла Марія Дитятко до святині в Єрусалимі, щоб там по закону присвятити Його Богові і найменувати. І по закону жертвувала теж пару голубів і пару горличок.

І тої самої ночі з'явився Йосифові у сні янгол і сказав:

- Устань, візьми Дитя і Матір і втікай до Єгипту, бо цар Ірод наважується на життя Малого.

І встав Йосиф і, посадивши Марію з Ісусом на осла, вирушив у дорогу.

А водночас сповістив янгол усі живі тварини, що на землі і під землею, і в повітрі і на воді, щоб помагали втікачам. І заворушилась уся природа. Мурашки висипали високі кіпчики на шляху, куди гнали воїни Ірода, бджоли засліплювали їм очі гострими уколами, дикі звірі страшним ревом полохали коней, сонце запалювало до грані мідяні шоломи, вітер навівав гарячого піску в обличчя, річки виступали з берегів і заливали дороги, а злі гадюки й скорпіони боляче в'їдалися в ноги вершників і румаків. Нелегка була погоня за Святою Родиною, бо все довкілля їй сприяло.

Сонце гріло - не пекло, вітерець холодив знеможене тіло. Високі пальми клонили вниз своє буйне гілля і скидали солодкі овочі. Дикі кози й антилопи підходили до Марії, щоб годувала своє Дитятко їхнім молоком. А коли Вона хотіла переполоскати Ісусикові пелюшечки, де не взялося чисте джерельце, даючи Матері свою чисту водицю.

Ночами крилися подорожні в скелястих печерах, а тоді павуки розпинали перед входом густу сітку, а пустельні звірі - леви і тигри берегли спочинку втомлених цілоденним ходом.

Довго-довго мандрувала Свята Родина, поки підійшла до меж Єгипту. Пречиста Марія хотіла задля Дитятка вже десь поміж людьми в безпечному захисті хоч часок спочити.

Аж ось побачили вони в далечині велику оазу. Росли там стрункі пальми над чистим потічком, а просторі шатра і загорожа для свійських тварин указували на добробут мешканців.

- Тут треба нам проситись на нічліг, - сказала Марія. - Може не відмовлять нам гостини.

А в тій оазі, у найбільшому шатрі, жила розбійницька мати з невісткою і маленьким онуком. Коли наші подорожні увійшли в загорожу і стали прохати захисту, стара розбійницька мати сказала:

- Не можу вас прийняти. Мій син розбійник; тепер нема його дома, але як повернеться, вас повбиває, а на мене насварить.

На те Марія:

- Однаково нам у дорозі від розбишак погибати, то вже краще хоч одну ніч спокійно прожити під покрівлею. Ми вам місця не залежимо, страви не переїмо. Зглянься на оце Маля.

Зиркнула розбійницька мати на Ісусика, а Він до неї ручки простягає, всміхається. Жаль стало старій дитини, і молода невістка за них заступилася:

- Пустіть їх, мамо!

- То заходьте вже всі троє, а осла поставте в загороді.

Увійшла Марія до шатра і передусім попросила теплої води, щоб Ісусика скупати. Подала їй розбійницька жінка води у широкій посудині і дивиться, як малий Ісусик радісно хлюпається. А тіло в Нього здорове міцне, рожеве.

І з заздрощів скипіло серце молодої розбійниці, бо її синок Дизма ввесь був укритий струпами. І думає вона собі:

- Поганий мій Дизма, хай і Дитя оцієї зайшлої набереться від нього шолудів.

І саджає свого синка у купіль разом з Ісусиком. А Ісусик усміхається до товариша, обіймає його рученятами й обливає жартівливо водою.

І глянь! - шолуді починають опадати з Дизми, і тільце його стає таке чисте й гладеньке, як у здорової дитини.

Із дива неможе вийти розбійницька жінка. Позирає на Марію, мов на чудотворця і дякує зі сльозами в очках.

Надвечір повернувся розбійник зі своєю ватагою. Побачивши чужих людей, запалав спершу гнівом, але коли почув, як його синок оздоровів на тілі, то й сам почав припадати біля незвичайних гостей.

А другої днини ранком знову вирушила Свята Родина в дальшу дорогу. Розбійницька мати дала їм на прощання чимало харчів: дактилів, сухарів, верблюжого молока, і добрий шматок печеного козлячого м'яса.

Поблизу старинного Геліополісу, недалеко нинішнього Каїру, натрапили вони на давню оселю земляків і в ній зупинилися, знайшовши тут спокійний захист.

І жили вони там тихо-мирно, аж знову янгол сповістив Йосифові, що цар Ірод помер, і вони можуть вертатися до рідного краю.

На горі Голготі три хрести простягають чорні рамена. Посередині розп'ятий Він - Христос, обабіч два розбійники. І цей зліва почав насміхатися з Христа:

- Якщо ти Божий Син, спаси себе і нас.

Але той другий скартав його, кажучи:

- Невже не боїшся Бога? Ми справедливо терпимо кару за наші злочини, але цей невинний не заподіяв нікому ніякого лиха...

А Христос повернувся до нього і мовить:

- Дизмо! Колись давно ти дитиною в одній купелі зі мною очистив своє тіло від шолудів, і сьогодні в кривавій спільній нашій муці обмивається твоя душа з гріхів.

І засяяло лице розбійника тихою радістю. І згадав він далеку оазу в пустелі, і струнке пальми перед шатрами, і рідну матір, і малого хлопчика, що загостив до них надвечір, і батька розбишаку, що вивів сина на дорогу злочину.

І щирий жаль за змарнованою молодістю обгорнув його душу, і сльози викотилися з очей. І тихо прошепотів він з вірою:

- Господи! Пом'яни мене, коли увійдеш у царство Твоє.

І від хреста Ісусового понеслися повні любови слова:

- Направду кажу тобі, ще сьогодні будеш зі мною в раю.

ПРО ЩО ПИСАВ «МІСІОНАР» ТОМУ 60 РОКІВ

Велике торжество при церкві оо. Василіян у Варшаві. В неділю 13.XI ц. р. наша гр.кат. церква у Варшаві святкувала торжественно память св. Йосафата. - Вже рано від год. 7-ої до 10 відправлялися читані Служби Божі що години. - О год 11-й відслужено з діяконами торжественну Службу Божу, на якій співав гарно вишколений хор і виголошено святочну проповідь. - Вершком святойосафатських торжеств було вечірне Богослуження в честь нашого Святого, на яке зволив завитати Ексц. Апост. Нунцій Мармаджі. - О год. 6-ій вечером битком була наповнена варшавська церква вірними нашого й латинського обряду; не бракувало й православних українців, які також прийшли побачити знаного з прихильності до Українців Нунція Мармаджого. - По привитанню представника св. Вітця при церковних дверах, увійшов він супроводжений духовенством, до пресвитерки й засів на приготованім троні, почім зачався молебен до св. Йосафата при виставлених Найсв. Тайнах. Молебен в сослуженню діяконів відправив Протоігумен галицьких Василіян о. Стефан Решетило. - По євангелії виголосив целєбранс проповідь наперед до Українців по українськи у якій відповів на два питання: Ким є св. Йосафат? Якій справі (ідеї) служив св. Йосафат? Відтак до поляків по польськи (були між ними також члени давніх аристократичних родин), у якій навязуючи до дискутованого нині питання унійної акції вказав, що найкращою розвязкою цього складного питання являється саме велична постать Апостола Унії св. Йосафата, який хоч придержувався східнього обряду, діждався канонізації у св. Церкві. По проповіди звернувся латинською мовою до присутного Апост. Нунція й привитавши його іменем василіянського Чину й всіх присутних не виключаючи й православних українців зложив йому, якого правдиво можна назвати Апостолом З'єдинення, побажання, щоб його унійні змагання увінчалися якнайкращими успіхами та прохав для всіх апостольського благословення. - На ці слова відповів Представник Апостольського Престола коротким, палким, сердечним словом, у якому дякував за привіт і побажання й від себе побажав усім, щоби вогонь Божої любови, яким горіло серце св. Йосафата, запалив й їх і скріпив у привязаню до Апостольського Престола та побуджував до правдивого католицького життя. Ці слова Апостолькького Нунція передав проповідник зібраному народови вперед по українськи потім по польськи, що вірні приняли з великим напруженням й одушевленням.

По молебні поблагословив Висланник св. Вітця Найсв. Тайнами, а при кінці уділив ще апостольського благословення. - Потім хор умило і з зрозумінням відспівав по-

італійськи папський гимн, почім серед грімкого "Многая Літа" Апостольський Нунцій працаний сердечно присутніми вийшов з церкви і удався до мешкання настоятеля нашої варшавської церкви на скромне принятя, у якому взяли участь поважнійші особи нашої інтелігенції як також весь хор тамошньої церкви. Апостольський Нунцій одушевлявся українськими піснями (побутовими, коломийками, воєнними, стрілецькими) і в окремім слові зверненім до усіх присутніх дав вираз своєму вдоволенню по причині сердечного родинного прийняття, якого дістав цього дня від католиків українців.

Це вже четвертий раз протягом цего року наша варшавська церква мала щастя витати у своїх скромних порогах Достойного Гостя, та здається, що ця послідня присутність була нацїхована незвичайно теплою, сказати б родинною сердечністю і зичливістю нашого доброго приятеля Нунція Мармаджого. Горячим бажанням нашої варшавської Громади є витати між собою такого сердечного Батька як найчастіше.

Українські Епископи у Св. Отця. В день св. Йосафата відбулася інавгурація Української Колегії в Римі. Тогож дня по полудні св Отець приняв наших Епископів і представника української Колегії на приватній авдієнції. В промові висказав св. Отець радість з причини інавгурації, відбутої під патроном великого апостола і мученика св. Йосафата. Наміром св. Отця при закладанню української Колегії було, щоби Українці в Римі були не тільки гістьми, а посідали свій власний дім. По авдієнції св. Отець цілував Епископів, а Епископови Бучкови поручив, зложити Його іменем Екц. Митрополитови бажання повороту до здоровля.

Поширяймо католицьку пресу. Один з аргентинських Епископів наказав всім католицьким братствам передплачувати якийсь католицький часопис. Він у своїому зарядженню говорить: "Поширати католицький часопис має перед Богом більше значіння, як під святочні дні прикрашувати церкву стиртами квітів і вазонами".Еспанія остається приміром для нас. Там не доцінювали значіння католицької преси. Вороги, хоч менші числом, поконали там велита але незорганізованого. Бракувало еспанським католикам поширення своєї преси. А у нас, у краю кромі "Місіонаря", ще існують католицькі журнали: "Нова Зоря", "Правда", "Бескид", "Мета". Котрий з журналів є у нас дома?

Большевицька боротьба з релігією. Вони випрацювали діявольський плян. На підставі цього проєкту, віра в Бога у большевицькім краю має зникнути протягом пяти років. І цей плян зветься релігійною пятиліткою. В 1937 р. всякий слід Божого почитання має у Росії загинути. Віра, молитва, Божий страх, зовнішні ознаки віри, церкви, каплиці, фігури, хрести, книжки, які в якийбудь спосіб нагадують Бога, душу, невидимий Божий світ, має щезнути з лиця краю, де панує антихрист. Провідником цього безбожного руху і пекольної боротьби з Богом не стидаються публічно говорити й писати, що те, що вони роблять в Росії, це початок їхньої праці. Свою зухвалу безлисну працю вони бажають перевести по цілому світі. Для нас католиків стає ясним, що мусимо працювати на всіх громадянських ділянках проти цьої діявольської филі. Наша боротьба домагається вперед горячої молитви. Бог жадає молитви не тільки на упрошення робітників до Божого жнива, але й на відвернення нещасть, які грозять св. Церкві. Наш край найближче лежить країни антихриста, треба нам піднести могутній хор мо-

литви о милосердя Боже.

Події в Еспанії. Новий еспанський уряд, прогнав оо. Єзуїтів з цілого краю. Вони мали в Еспанії найбільший шпиталь для прокажених та тим самим мусіли його покинути. В шпиталі було 8600 слабих прокажених. По прогнанні своїх доброділів, слабі розійшлись по цілому краю, а мішаючись з людністю, ширять всюди страшну недугу прокази.

З МІСІЙНОГО РУХУ

Місія в Берегах долішніх. До вибраних громад, що мали щастя відновитися в цьому році через св. місію, належить і село Береги долішні, ліського повіту. Місія відбулася в часі від 13-21 листопада під проводом оо. Василіян (оо. М. Повх і Р. Комарницький). Впр. о. Мих. Жарський, устрицький декан звитав оо. Місіонарів на станції в Устриках дол. Село Береги лежить в горах при залізничнім шляху Перемишль - Новий Санч. Село не багате, землі от як в горах, але за це сам народ в Берегах люди не злі, побожні, віруючі. Парохія має ревного душпастиря Впр. о. Волод. Вербенця. В селі є гарна, деревляна, велика церква, а при церкві основане Апостольство Молитви. Воно оживляє парохію; є там багатао добрих душ, які й частіше приступають до св. Тайн. Місія випала добре! Великою потіхою для оо. місіонарів було це, що так з Берегів, як сусідніх сіл: Лісковатого, Ліщоватого, Устіянови, Коросна, Стефкової, і інших багатьох люди горнулися до слухання наук. Від початку св. місії церква не могла помістити всіх людей. Вечорами годі вже були протиснутись. Годі поминути і цього, що з Устрик місточка (3 км) так такошна інтелігенція як і прочі устриччане пильно ходили на св. місію. З великим збудованням для всіх було, як вечорами по останній науці устриччане збирались разом і відхводили домів співаючи побожні пісні. Натовп людей до св. сповіди був нечуваний. Висповідалось понад 3 000 душ. Всеч. Отці деканату сповідали під останні дні св. місії до пізної ночі. Так в неділю, як й в понеділок св. Михаїла священиків було кількайцять. Всі люди висповідались, все вертали домів вдоволені. В день закінчення св. місії числено приявних коло 10 000 душ. Всі дооколичні села брали участь і в св. місії, і в її закінченню. Також закопано місійний хрест, на памятку обнови людських сердець. Хай буде він пригадкою св. місійних днів для парохії, Берегів дол.

Місія в Перевлочній п. Золочів. Ця св. місія відбулась з великим душевним пожитком в часі 29 жовтня по 8 листопада під проводом оо. Редемптористів (о. Ван де Малє: і о. Стефана Антонишина). Мимо дощової пори, а й осінної студени, народ збирався рано і з полудня в церкві й заповняв її у щерть. Отці місіонарі голосили денно по 4 науки. Народ їх слухав уважно, брав до серця свойого, каявся. До Св. Причастя приступило 1000 душ, а до братства М. Божої Неуст. Помочі вписалось 400 членів. Під останній день місії прибули процесії з сусідніх сіл: Соколівки, Боложинова. Похід з місійним хрестом потряс людей до глибини. Серед пісні «З нами Бог» похід розвинувся головною вулицею села і довкола церкви. По закопанні його, о. місіонар виголосив останню науку й уділив всім учасникам св. місії папського благословення. В середу по св. Димитрію оо. місіонарі від'їхали прощані народом, а особлбиво дітьми. Кінна бандерія відпровадила їх аж до станції Ожидів. Велика вдяка від парохіян оо. місіонарям а й місцевому о. парохови Іванови Березинському за обнову села, бо обнова села парохії відбулась їх заходами, працею.

Місцевий учасник.

ВІДБУДОВУЄМО ЄДИНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ У ЛИТВІ

МАЙЖЕ 500-літню СВЯТИНЮ НАШОГО НАРОДУ!

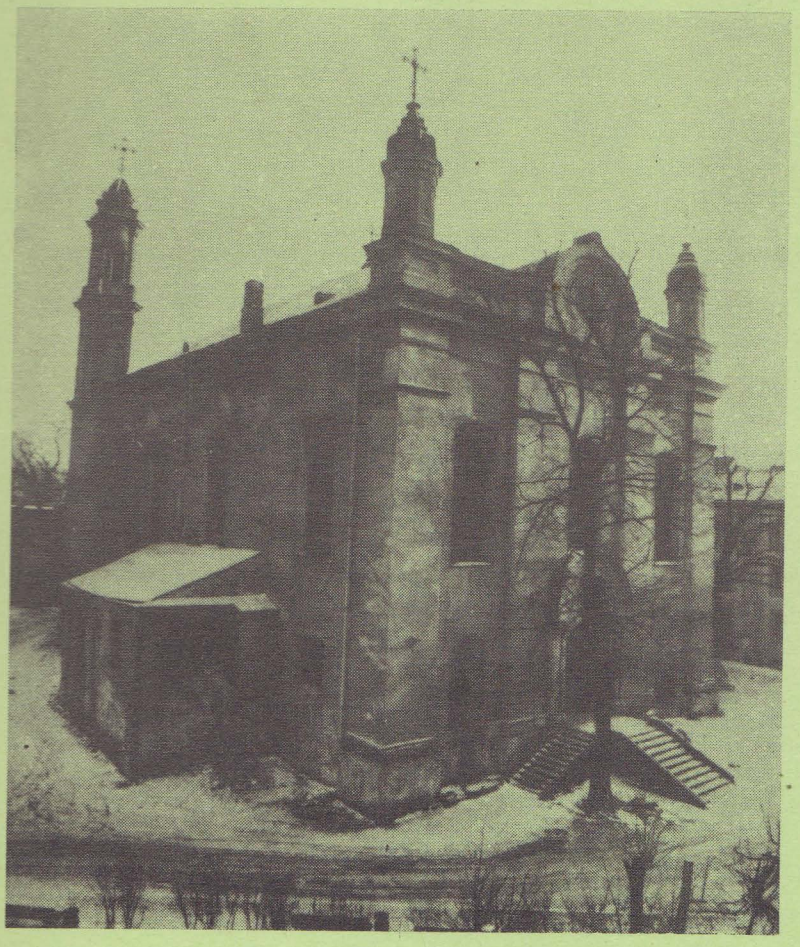

Церква Святої Трійці у Вільні, столиці Литви, збудована у 1514 році князем Константином Острозьким на місці мученицької смерти Антонія. Іоана, Євстафія - перших християнських мучеників німанського краю.

В 1991 році вона повернена українським віруючим після більш ніж 150-річної перерви, а влітку 1992 року остаточно передана Отцям Василіян. м.

В ЦІЙ ЦЕРКВІ:

- був перший митрополичий осідок Української Католицької Церкви

- провів 20 років свого страдницького життя єдиний новітній український святий Йосафат Кунцевич

- спочив великий Митрополит Йосиф Велямин Рутський

- молився юний Тарас Шевченко

- якій багато років присвятив один з авторів першої української книжки в Галичині Яків Головацький

В каплиці церкви Святої Трійці у Вільні, наразі єдиній українській святині поза межами України на території колишнього СССР, вже правляться Служби Божі рідною мовою. Але Громаді українців Литви неймовірно важко самотужки відновити хоч і досі величний, але дуже знищений храм. Крім того, опіки потребують нещодавно відкриті підземні склепіння, де перебувають сплюндровані останки тіл з XVII-XVIII століть, в тому і нетлінні мощі. Тому українці Вільна ухильно просять допомогу у відбудові так славної святині нашого народу і Церкви.

Запевняємо, що навіть найменші пожертви будуть з вдячністю прийняті та згадувані в наших молитвах і на спеціяльній таблиці на мурах 500-літньої святині.

ВАШІ ЛИСТИ, ЗАПИТИ ТА ПОЖЕРТВИ ЧЕКАЄМО НА АДРЕСУ:

Україна 290019 Львів
вул. Б. Хмельницького, 36
монастир Отців Василіян
р/р 000701506 в обласному управлінні ЖСБ м. Львова
МФО 325019
Галицька Провінція Чину св. Василія Великого

Імена наших жертводавців будемо опубліковувати та за них всіх будемо молитися.